

vanje poklica; pa tudi drugo vprašanje je izključiti, ker ohromelost posameznih mišic ne more imeti takih nasledkov, ki bi motili ves telesni ustroj v njegovem delovanju.

Zdravje je bilo moteno manj, nego 20 dni, to pa radi tega, ker je imel poškodovanec le prve dni občutnejše bolečine, ki so vplivale na njegovo splošno zdravstveno stanje, nesposobnost za izvrševanje poklica tudi ni trajala več časa, ker je poškodovanec začel že čez teden dni delati. Tudi sedaj bi lahko opravljal svoj posel (kmet), ako ne bi zdravnik zahteval, da ostane v bolnici. Zdravljenje bo sicer trajalo par mesecev, a bolnik je tudi med tem sposoben za izvrševanje svojega poklica.«

Tekom 6. tednov se je stanje izboljšalo na vbrižg fibrolizina in na faradizacijo toliko, da se je začelo krčiti ohromelo mišičje, kar je smatrati za dokaz, da je živec zopet oživel.

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Zamudne posledice §-ov 210, 213 in 234 izvrš. reda imajo za pogoj, da zemljiškoknjižno stanje glede prednjih terjatev ni bilo spremenjeno v škodo tabularnih upnikov, ne da bi bili le-ti obveščeni (§-i 29, 61 in 104 o. zemlj. zak.).

Pri posestvu vl. št. 178 d. o. Reka je bila vknjižena zastavna pravica za posojilo posojilnice na Vranskem iz dolžnega pisma z dne 19. avgusta 1896 v znesku 650 K. S sklepom od 7. avgusta 1909 se je dovolila izknjižba zastavne pravice glede delnega zneska 350 K. V zemljiški knjigi pa se je po pomoti izknjižila zastavna pravica za celo terjatev 650 K s pripadki vred.

Dne 4. oktobra 1910 je bilo omenjeno posestvo na javni dražbi prodano za 1060 K in se je izkupilo tako-le razdelilo:

I. Za prednostno terjatev 22 K 31 h II. a) posojilnici na Vranskem za ostalo terjatev iz dolžnega pisma z dne 19. avgusta 1896 per 300 K z obrestmi in zamudnimi obrestmi vred 311 K

57 h. b) Isti posojilnici za terjatev iz dolžnega pisma z dne 1. marca 1905 per 700 K z obrestmi in zamudnimi obrestmi in stroški vred 776 K 91 h. c) Neži Z. za terjatev pri polovici posestva iz razsodbe z dne 13. januarja 1910 120 K, z obrestmi in stroški skupaj 188 K 23 h, pa samo delni znesek 24 K 60¹/₂ h, in sicer v prvi vrsti v delno pokritje stroškov. d) Za terjatev firme N. iz plačilnega povelja z dne 26. aprila 1910 per 239 K 30 h, z obrestmi in stroški skupaj 303 K 95 h, delni znesek 24 K 60¹/₂ h, ki je še ostal pri drugi polovici posestva, tudi v prvi vrsti v delno pokrije stroškov.

V svojih razlogih se je sodišče čisto kratko sklicevalo na določbe §-ov 216 in 223 odst. 2 izvrš. reda.

Rekurz upnice Neže Z. proti temu razdelilnemu sklepu je c. kr. okrožno sodišče v Celju s sklepom 22. decembra 1910 R I 179/10 zavrnilo radi nedopustnosti iz razlogov:

Rekurz izpodbija razdelilni sklep, ker se je na prvem mestu po prednosti terjatvi odkazal posojilnici na Vranskem za njeno terjatev iz dolžnega pisma z dne 19. avgusta 1896 znesek 311 K 57 h, vsled česar je Neži Z. ostalo samo še 24 K 60¹/₂ h iz možne polovice, dočim bi bila ona, ako posojilnične terjatve ne bi bilo, dobila še 180 K 39 h, namreč razun 24 K 60¹/₂ h še polovico od zneska 311 K 57 h.

Iz spisov zares izhaja, da se je v protislovju s sklepom od 7. avgusta 1909, ki je dovolil izbris zastavne pravice za posojilnično terjatev 650 K samo glede delnega zneska 350 K, pomotoma v zemljiški knjigi izbrisala cela terjatev, da se je dalje vsled sklepa z dne 17. septembra 1910 — potem ko je že dne 10. novembra 1910 Neža Z. si bila pridobila zastavno pravico za svojo terjatev v znesku 120 K na dolžnikovi polovici, in potem ko je firma N. Z. dne 21. maja 1910 bila izposlovala zaznambo dražbenega postopanja za svojo terjatev per 239 K s prip. na celem posestvu, — na poročilo zemljiškoknjižnega urada zemljiškoknjižno stanje glede ostale terjatve Posojilnice na Vranskem kratko malo popravilo, ne da bi se bilo okrajnemu sodišču na Vranskem zdelo potrebno v zmislu §-a 104 o. z. z. zaslišati udeležence ali vsaj jih obvestiti, dalje da iz izpiska iz zemljiške

knjige z dne 18. marca 1910, ki si ga je Neža Z. naročila v svrhu uvedbe prisilne dražbe, ona ta čas o tej popravi še ni mogla vedeti.

Res je tudi, da bi bila mogla Neža Z. v smislu §-a 61 in nadaljnih o. z. z. to popravo izpodbijati, morda celo z uspehom, vendar rekurzu ni moči ugoditi in ga je radi nedopustnosti zavrniti. Rekurz izpodbija namreč razdelilni sklep, ki se je izdal na podlagi zemljiškoknjižnega stanja, kakoršno je bilo ob času razdelitve. Presoditi ga je torej po predpisih izvršilnega reda.

Neža Z. izpodbija samo vrstni red, ki ga je posojilnica zahtevala za svojo terjatev 300 K. To bi pa bila morala po § 213 izvrš. r. storiti že pri razdelilnem naroku dne 16. novembra 1910. Po izrecni določbi §-a 234 Neža Z., ker ni pravočasno ugovarjala, sploh ni več upravičena, da bi izpodbijala razdelilni sklep in sicer tem manje, ker je najpozneje pri dražbenem ali pri razdelilnem naroku utegnila izvedeti, katero terjatev in v katerem vrstnem redu posojilnica zahteva. Tudi bi bila zamogla takrat upogledati dotično pobotnico v listinski zbirki in se tako prepričati, da se je zgodila pri vpisu izbrisnega sklepa od 7. avgusta 1909 pomota.

Rekurzu v stvari sami se pa tudi ne bi moglo ugoditi, ker je razdelilni sklep izdan po razdelilnih pravilih §-ov 216 in sl., ker posojilnici priznana terjatev dosedaj ni niti s tožbo niti z rekurzom izpodbijana ter bi moralo rekurno, kakor tudi prvo sodišče razdelitev izvršiti samo na podlagi sedanjega stanja po zemljiški knjigi.

Razdelilni sklep razveljaviti ter ukreniti novo razdelilno postopanje — ne glede na to, da rekurz tega ne predlaga — tudi ne kaže, ker ni ničnosti, ki bi se bila morala uradoma opaziti in ker bi se na ta način Neži Z. vnovič dala prilika, da ugovarja proti terjatvi 300 K, to priliko pa je že imela pri razdelilnem naroku, a jo je zamudila.

C. kr. najvišje sodišče je revizijskemu rekurzu s sklepom 8. februarja 1911 R VI 23/10 ugodilo ter razveljavilo oba sklepa, okrajnega in okrožnega sodišča, toliko, kolikor se je posojilnici na Vranskem priznala svota 311 K 57 h. Okrajnemu sodišču je naročilo, da naj določi nov narok za razpravo o razdelitvi zneska 155 K 78 h ter pozove k temu naroku posojil-

nico na Vranskem in Nežo Z. in da glede te točke vnovič razpravlja. Stroške obeh rekurzov je smatrati za izvršilne stroške.

Razlogi.

Ako določuje izvršilni red v §-u 210, da se bodo upoštevale terjatve neoglasivših se upnikov le toliko, kolikor izhaja iz zemljiške knjige in iz izvršilnih spisov, da so pravnoveljavne in za poplačilo pripravne; ako določuje zakon dalje v §-u 213 izvrš. r., da smejo k naroku došli upniki ugovarjati glede visokosti in vrstnega reda njim prednjih zahtevkov, kolikor bi bili oni sicer prikrajšani; ako dopušča končno § 234 izvrš. r. k razdelilnemu naroku došlim strankam samo v obsegu te njihove pravice tudi rekurz, tako da ni upoštevati izpodbijalnih razlogov, ki bi se bili lahko potem ugovora uveljavili, se pa pri razdelilnem naroku niso oglasili —: je seveda samo ob sebi umeven pogoj vedno ta, da stanje po zemljiški knjigi, kolikor se tiče prednjih terjatev, ni bilo spremenjeno v škodo tabularnih upnikov, ne da so bili obveščeni, ker se smejo ti upniki gotovo zanašati v zmislu §-a 29 o. z. z. na zemljiško knjigo ter iz nje razvidni vrstni red. To izhaja že iz pojma procesualne zamude, ker stranka more le glede tistih pravic, glede katerih je imela izrecno priliko, da jo sodnik posluša, sploh biti v zamudi; oseba, ki kaj zamudi, mora popreje vedeti, kaj da jo čaka, ako se pravočasno ne oglasi.

V tem slučaju je pritožnica, ki je svojo terjatev pismeno prijavila in od razdelilnega naroka izostala, naravnost smatrala za izključeno, da bode sodnik nasproti izrecni določbi §-a 104 o. z. z., ne da bi udeležence zaslišal in obvestil, zemljiškoknjižno stanje spremenil na korist prednje upnice in na škodo tirjajoče upnice, to tem bolje, ker zakonite dolžnosti terjajoča upnica ni imela, da bi morala dražbe se udeležiti, kakor morebiti rekurzno sodišče misli. Potemtakem ta upnica ničesar ni zamudila, ako k razdelilnemu naroku ni bila prišla in ako ni ugovarjala proti prijavi posojilnice na Vranskem, ki se je vršila na podlagi novega vpisa, oziroma spremembe v zemljiški knjigi.

Z ozirom na to sta razdelilni narok in razdelilni sklep nezakonita, kolikor je pritožnica ravno prikrajšana, ker se je posojilnici na Vranskem priznal znesek 311 K 57 h oziroma po-

lovica, torej tudi ni pogoja, ki ga zahteva § 234 izvrš r., da bi se smela rekurentinji odreči rekurzna pravica. Revizijskemu rekurzu je bilo ugoditi.

(Omeniti je, da glede druge polovice odkazanega zneska 311 K 57 h seveda Neža Z. ni imela rekurzne pravice, marveč bi ta pravica bila pristojala firmi N. Z., ki se pa ni pritožila in glede katere je postal razdelilni sklep okrajnega sodišča pravno-močen.)

Dr. J. Hrašovec.

b) Po §-u 71 jur. norme ustanovljena podsodnost velja tudi za osebe, ki so radi zapravljivosti pod skrbstvom.

Zapravljivec K pl. B. je bil kurand okrajnega sodišča v G. Dne 11. oktobra 1910 je predlagal, da naj se kuratela odpravi, skoraj obenem pa se je preselil iz mesta G. v mesto C. Protokolirana firma E. S. v C. vložila je med časom, ko so se vršile o njegovem predlogu poizvedbe, pri deželnem sodišču v C. zoper K. pl. B.-a predlog v zmislu §-a 63 konk. r., da se odredi narok za pokritje upnikov. Deželno sodišče v C. je radi nepristojnosti v smislu §-a 44 j. n. preodkazalo ta predlog dežel. sodišču v G.

Na rekurz predlagateljice je višje dež. sodišče v G. deželnemu sodišču v C. ukazalo, da reši predlog ne glede na razlog, ki ga je uporabilo za preodkaz in to iz naslednjih bistvenih, razlogov:

Zapravljivec ima pravico, da si izbere svoje bivališče po prosti volji. Nihče ga ne more siliti, da ostane v kakem kraju ne sme se ga niti internirati, niti konfiscirati (§ 5 zak. z dne 27. okt. 1862 št. 87 drž. zak.) Ako se je torej K. pl. B. naselil v C. z namenom, da tam stalno biva, onda je smatrati C. za njegovo stanovališče, ki ustanavlja splošno podsodnost. Fikcija §-a 71 j. n., da ustanavlja sedež kuratelnega sodišča splošno podsodnost, sme obveljati, vendar je vsaj toliko gotovo, da ima zapravljivec, ki se je faktično kje drugodi izven okoliša skrbstvenega sodišča nastanil, svoje stanovališče v okoliših več sodišč. Vsled tega se sme v le tem slučaju § 66 odst. 2 jur. n. uporabiti.

Vsled revizijskega rekurza skrbljenčevega skrbnika, odvetnika dr. S., ki stanuje v G., je c. kr. vrhovno sodišče

sklep deželnega sodišča v C. zopet uveljavilo (odl. 14. marca 1911 o. št. R VI 68/II).

Razlogi.

Res ima zapravljivec pravico, da si določa stalno bivališče sam in da se tudi njegova zmožnost za dejanja ne neha docela. Vendar pa je glede vseh pravnih poslov, ki se tičejo otujitve njegovega premoženja ali prevzetja dolžnosti, enako kakor do-rastel nedoletnik nezmožen za dejanja in ga zastopa v tem oziru skrbnik (§§ 21, 269 o. d. z.) Kraj zapravljičevega stalnega bi-vališča ne tvori zanj kakor pri osebi, ki je popolnem zmožna za dejanja, rednega središča njegove gospodarske eksistence; to pa je po zakonu predpogoj splošne podsodnosti, ki se naslanja na stanovališča, torej pa tudi ne gre izreči, da je zapravljičevo stanovališče merodajno za njegovo splošno podsodnost. Ako se vpošteva namera, izražena v §-u 109 jur. n., da naj se skrbstveno in sporno sodstvo glede skrbljenca krajevno združi in to očitvidno zato, ker je skrbstvenemu sodišču izročena skrb za kuranda in se pri tem sodišču stekajo vsi njegovi gospodarski interesi, onda je načelo §-a 71 jur. n. tudi glede oseb uporabiti, ki so radi zapravljivosti pod skrbstvom.

Zato je po §-u 55 konk. r. za odreditev naroka za pokritje upnikov deželno sodišče v G. pristojno, v čigar okolišu ima skrbstveno sodišče svoj sedež.

Dr. M. D.

Kazensko pravo.

Kdaj kazenski sodnik lahko sumi, da je oseba, ki jo ima na predlog prvotnega osumljenca zaslišati za pričo, soudeležena na kazenskem dejanju, da jo torej sme zaslišati le kakor osumljenca?

Orožnik je kmeta A naznanil sodišču, da je neko noč peljal proti domu, ki je blizu hrvatske meje, več prešičev. Ni dvoma, da je te prešiče pripeljal s Hrvatskega in zakrivil s tem, ker je bil tedaj uvoz prešičev s Hrvatskega prepovedan, pregrešek po zakonu zoper živinsko kugo (§§ 5 in 6 z. 6 avg. 1909 št. 177 drž. zak.). Na vozu sta tedaj sedeli tudi dve ženski, katerih pa orožnik ni poznal.

A je pred sodnikom dejanje tajil, češ, da tedaj ni bil na Hrvatskem, ampak da je bil v svojem vinogradu, iz katerega se

je z njim peljala tudi vaščanka *B*, ki jo navaja za pričo. Sodnik je *B* zaslišal za pričo; ona ni potrdila, da bi se bila tist večer vozila z *A* iz vinograda, in je izpovedala, da ji ni znano, če je *A* pripeljal prešiče s Hrvatskega.

Opetovano zaslišana za pričo je pa *B* priznala, da je bila tist dan tudi sama na Hrvatskem kupila prešiča, se vozila z *A*-om domov in da jo je *A* nagovoril, naj pri sodišču svedoči, da se je tist večer z njim peljala le iz njegovega vinograda.

Državni pravdnik je nato tožil oba radi imenovanega pregreška po zakonu o živinski kugi in radi hudodelstva goljufije s krivim pričevanjem po §§ 197 in 199^a oziroma § 5 k. z., — in sodišče ju je tudi obsodilo krivima v obeh ozirih. Krivdorek je opiralo glede hudodelstva goljufije na razlog, da orožnik ni nobene na vozu sedečih oseb spoznal. Zaslišujoči sodnik tudi ni imel nikakih drugih podatkov, iz katerih bi mogel pri zaslišanju *B*-ove sumiti, da je bila pri utihotapljenju prešičev soudeležena. Ker jo je zaslišal za pričo in ni imel nikakega povoda zaslišati jo za obdolženko, je smatrati njeno izpovedbo za pričevanje, ki stoji pod sankcijo § 199/a k. z. Obtoženec pa je sokriv na tem hudodelstvu, ker jo je v tako svedočenje nagovarjal.

Kasacijsko sodišče pa je z odločbo 31. marca 1911 Kr VI 4/11/5 ugodilo ničnostni pritožbi ter oba oprostilo obtožbe hudodelstva goljufije.

Oprostitev se opira na dejstvo, da se je dalo iz navedene orožniške objave posneti, da je imel *A*, ko je vozil prešiče od hrvatske strani, dve neznani ženski na vozu, ter da je sodniku v dokazilo, da tedaj ni ondi vozil, navel pričo *B*, ki se je baje takrat vozila z njim iz vinograda domov. Če se je tedaj vsebina orožniškega poročila imela za istinito, je imel poizvedovalni sodnik vsekakor povod, da bi bil *B*-ovo zaslišal za obdolženko po §§ 198 in nasl. k. pr. r. ali za osumljenko po § 138 k. pr. r., ker je bila lahko ena izmed dveh z *A*-om vozečih se neznank, torej morda soudeležena pri kaznjivem dejanju osumljenca *A*.

Radi tega pa je izpoved *B*-ove imeti le formalno za pričevanje, materialno pa jo je imeti le za zagovor obdolženke, zato o tej izpovedi ne velja § 199 k. z. Vsled tega pa je tudi *A* le sokrivko napeljal, da naj neresnično izpoveduje, torej tudi ni sokriv krivega pričevanja.

—č.